

**รายงานผลการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้/ประชุมเชิงปฏิบัติการ /และเป็นวิทยากร
กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน**

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

คำนำหน้า ☒ นาย ☐ นาง ☐ นางสาว ☐ อื่น..... ชื่อ-นามสกุล.....นายเฉลิมชัย แสงทองพินิจ.....
ตำแหน่ง.....นักสำรวจดินชำนาญการ.....กลุ่ม/ฝ่าย.....กลุ่มวินิจัยคุณภาพและกำลังผลิตของดิน.....
หลักสูตร/หัวข้อข้อมูลเรื่องอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้.....การจำแนกประเภทที่ดินและการตรวจสอบพื้นที่ความลาดชันเกิน 35 เปอร์เซ็นต์
สถานที่อบรม / สัมมนา /พัฒนาความรู้ฯ กรมพัฒนาที่ดิน ตั้งแต่วันที่.....๒๓ มกราคม ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๒ สิ่งที่ได้รับจากการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้

๒.๑ รายงานสรุปเนื้อหาในการการอบรม

๑. การจำแนกประเภทที่ดิน

๑.๑ ป่าไม้ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔ “พื้นที่ที่กำหนดเขตป่าคร่าวๆเพื่อที่ทางราชการจะได้ดำเนินการสำรวจและจำแนกต่อไป...”

๑.๒ ป่าไม้ถาวร พื้นที่ป่าไม้ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔ และป่าที่จะเปิดจัดสรรเพื่อเกษตรกรรมที่นำมาทำการสำรวจจำแนกประเภทที่ดิน ตามขั้นตอนการจำแนกประเภทที่ดิน พื้นที่ใดสมควรสงวนเป็นพื้นที่ป่าไม้ที่แน่นอนให้ยกเลิกเขตป่าไม้ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔ และให้ถือเขตพื้นที่ป่าไม้ตามที่คณะกรรมการการจำแนกประเภทที่ดินได้จำแนกไว้เป็นพื้นที่ป่าไม้ถาวร

๑.๓ การจำแนกประเภทที่ดิน แบ่งออกเป็นพื้นที่ป่าไม้ ๒ ประเภท คือ

๑.๓.๑ พื้นที่รักษาไว้เป็นป่าไม้ถาวร

๑.๓.๒ พื้นที่ที่กั้นออกเพื่อเป็นที่จัดสรรเพื่อการเกษตรกรรมหรือใช้ประโยชน์อย่างอื่น

๒. การตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕% และพื้นที่เขา ภูเขา โดยใช้แผนที่มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐

๒.๑ ที่มาของที่เขา ที่ภูเขา ปริมาณรอบภูเขาหรือเขา ๔๐ เมตร

ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ เรื่องข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนากรมที่ดินและเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินทั่วประเทศ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบกับความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ป.ป.ป. (ป.ป.ช.) ที่ได้พิจารณา ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และผู้ทรงคุณวุฒิมีมติให้กำหนดคำนิยามของคำว่าที่เขา ที่ภูเขา ดังนี้

- ที่เขา หมายถึง ส่วนของพื้นที่ที่สูงจากบริเวณรอบๆ (Surrounding) น้อยกว่า ๖๐๐ เมตร
- ที่ภูเขา หมายถึง ส่วนของพื้นที่ที่สูงจากบริเวณรอบๆ (Surrounding) ตั้งแต่ ๖๐๐ เมตรขึ้นไป

โดยมีข้อเสนอแนะ ให้กรมพัฒนาที่ดินนำเอาคำนิยาม ความหมาย และหลักเกณฑ์ดังกล่าวไปกำหนด ที่เขา ที่ภูเขา ลงในแผนที่ภูมิประเทศของกรมแผนที่ทหารมาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ ส่วนการตรวจสอบสภาพพื้นที่จริง เห็นควรมีคณะกรรมการขึ้นพิจารณาตรวจสอบประกอบขอบเขตที่ปรากฏในแผนที่ซึ่งกรมพัฒนาที่ดินกำหนดไว้

๒.๒ หลักฐานที่ต้องส่งให้กรมพัฒนาที่ดินใช้ประกอบการพิจารณาตรวจสอบ

๒.๒.๑ สำเนาแผนที่ภูมิประเทศมาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ ลำดับชุด L๗๐๑๗ ของกรมแผนที่ทหาร

๒.๒.๒ เอกสารแนบประกอบการพิจารณา ได้แก่ สำเนารูปแผนที่กระดาษบาง (ร.ว. ๙) และแบบคำนวณเนื้อที่ (ร.ว. ๒๕ จ)

๒.๒.๓ เอกสารที่อ้างถึง หรือหลักฐานทางที่ดิน เช่น โฉนดที่ดิน น.ส. ๓ น.ส. ๓ ก. เป็นต้น

๒.๒.๔ การรับรองสำเนา ฯ เอกสารที่ส่งมาให้ตรวจสอบ ต้องรับรองสำเนาของเอกสารทุกฉบับ

๒.๓ การตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕% และพื้นที่เขา ภูเขา โดยใช้แผนที่ มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐

๒.๓.๑ สำนักงานที่ดินจังหวัดส่งเรื่องผ่านสถานีพัฒนาที่ดินหรือสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต

๒.๓.๒ หน่วยงานอื่นๆ เช่น สำนักงาน ป.ป.ช., DSI, ศาล ฯลฯ ส่งเรื่องถึงกรมพัฒนาที่ดิน

๒.๔ การรายงานผลการตรวจสอบ

๒.๔.๑ การคืนเรื่อง แบ่งออกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

๑) เอกสารประกอบการพิจารณาไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง แบ่งเป็น ๓ กรณี คือ

- แผนที่ภูมิประเทศ มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ ของกรมแผนที่ทหาร ย่อ-ขยาย
- ร.ว. ๙ ไม่มีค่าพิกัดครอบคลุมแปลง
- เอกสารไม่เซ็นรับรองสำเนาถูกต้อง

๒) ตำแหน่งที่ขอให้ตรวจสอบในแผนที่ภูมิประเทศ มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ ของกรมแผนที่ทหาร ไม่สอดคล้องกับรูปแปลงจาก ร.ว. ๙ หรือร.ว. ๒๕ จ

๒.๔.๒ การแจ้งผลการตรวจสอบ กำหนดคำอธิบายสัญลักษณ์ซึ่งกำหนดให้สีแดง “เป็นพื้นที่ที่อยู่ในเขตเขา มีความลาดชันเกิน ๓๕ เปอร์เซ็นต์” สีม่วง “เป็นพื้นที่ที่อยู่ในเขตเขา มีความลาดชันไม่เกิน ๓๕ เปอร์เซ็นต์” สีเหลือง “เป็นพื้นที่ที่อยู่นอกเขตเขา มีความลาดชันไม่ถึง ๓๕ เปอร์เซ็นต์” สีน้ำตาล “เป็นพื้นที่ที่อยู่นอกเขตเขา มีความลาดชันเกิน ๓๕ เปอร์เซ็นต์”

๒.๒ ประโยชน์ที่ได้รับ/ประยุกต์ใช้กับหน่วยงาน

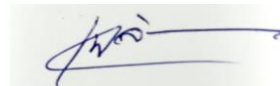
- ๑) ทำให้เกิดความเข้าใจในการจำแนกประเภทที่ดินและการตรวจสอบพื้นที่
- ๒) สามารถใช้ในการตรวจสอบพื้นที่ได้อย่างถูกต้อง
- ๓) สามารถแยกแยะพื้นที่เพื่อการเข้าทำการสำรวจดินได้อย่างถูกต้อง

๒.๓ ปัญหาและอุปสรรคในการอบรม

ไม่มี

๒.๔ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ควรให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้ที่ดิน เพื่อรับฟังความคิดเห็นและแนวทางการอนุรักษ์ที่เหมาะสมกับลักษณะพื้นที่

(นายเฉลิมชัย แสงทองพินิจ)

นักสำรวจดินชำนาญการ

ผู้รายงาน

วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๓ ความเห็นผู้บังคับบัญชา

☒ ทราบ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(นายพัลลภ หงส์เจริญไทย)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มวินิจฉัยคุณภาพและกำลังผลิตของดิน

กรมพัฒนาที่ดิน

ขอมอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

นายเฉลิมชัย แสงทองพินิจ

ได้ผ่านการฝึกอบรมการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ ระบบ LDD e-Training

หลักสูตร "การจำแนกประเภทที่ดิน และการตรวจสอบพื้นที่ ความลาดชันเกิน 35%"

รุ่นที่ 1/2568 : ธันวาคม 2567 - มีนาคม 2568

(ดร.ทวิศักดิ์ รณเดโชพล)

อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน

- 1.อบรมหลักสูตร โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงาน วันที่ 16-17 มกราคม 2568 โดยกรมพัฒนาที่ดิน
- 2.อบรมหลักสูตรการจำแนกประเภทที่ดินและการตรวจสอบพื้นที่ความลาดชันเกิน 35 เปอร์เซ็นต์ รุ่นที่1/2568 LDD e-Training

**รายงานผลการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้/ประชุมเชิงปฏิบัติการ /และเป็นวิทยากร
กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน**

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป
คำนำหน้า ☐ นาย ☐ นาง ☒ นางสาว ☐ อื่น..... ชื่อ-นามสกุล.....กรรณิการ์ เพ็ชรมากร..... ตำแหน่งนักสำรวจดินชำนาญการ.....กลุ่ม/ฝ่ายกลุ่มสำรวจจำแนกดิน..... หลักสูตร/หัวข้อมูลเรื่องอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้.....เรื่อง การจำแนกประเภทที่ดิน และการตรวจสอบพื้นที่ ความลาดชันเกิน ๓๕%..... สถานที่อบรม / สัมมนา /พัฒนาความรู้ LDD e-Training กรมพัฒนาที่ดิน..... ตั้งแต่วันที่๒๖ มกราคม ๒๕๖๘.....ถึงวันที่๒๗ มกราคม ๒๕๖๘.....
ส่วนที่ ๒ สิ่งที่ได้รับจากการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้
๒.๑ รายงานสรุปเนื้อหาในการการอบรม <u>การจำแนกประเภทที่ดิน</u> <u>ความเป็นมาของการจำแนกประเภทที่ดิน</u> ในปี พ.ศ.๒๕๐๓ สืบเนื่องจากการที่ราษฎรได้บุกรุกเข้าไปทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าเป็นจำนวนมาก ๖๗๖๖ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ จึงได้ปรารภและบัญชาว่าต้องการจะรักษาพื้นที่ป่าไม้ไว้เป็นป่าไม้ของชาติ ร้อยละ ๕๐ ของเนื้อที่ประเทศไทย โดยกรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย ดำเนินการตามมาตรา ๗ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ให้อธิบดีมีหน้าที่สำรวจ จำแนก และทำสำมะโนที่ดิน เพื่อให้ทราบถึงความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติและความเหมาะสมแก่การทำประโยชน์ เพื่อประโยชน์ของรัฐและประชาชน โดยคณะกรรมการสำรวจจำแนกประเภทที่ดิน มีปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธานและผู้แทนกรมที่ดินเป็นกรรมการและเลขานุการ ทำการสำรวจจำแนกประเภทที่ดินในตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๐๔ - ๒๕๐๙ และบรรจุโครงการจำแนกประเภทที่ดินไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ วัตถุประสงค์เพื่อรักษาพื้นที่ป่าไม้ไว้เป็นสมบัติของชาติให้ได้ร้อยละ ๕๐ ของประเทศ โดยแบ่งพื้นที่ป่าไม้ออกเป็น ๒ ประเภท คือ พื้นที่รักษาไว้เป็นป่าไม้ถาวรและพื้นที่กันออกเพื่อเป็นที่จัดสรรเพื่อการเกษตรกรรมหรือใช้ประโยชน์อย่างอื่น มีเนื้อที่ทั้งหมด ๒๐๖ ล้านไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ ๑๗๔ ล้านไร่ และที่จัดสรร มีเนื้อที่ ๓๒ ล้านไร่ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๐๖ มีการจัดตั้งกรมพัฒนาที่ดิน สังกัดกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ โดยมี ดร.บรรเจิด พลางกูร ดำรงตำแหน่งอธิบดี โดยได้มีการโอนงานจำแนกประเภทที่ดินมาดำเนินการที่กรมพัฒนาที่ดิน จากนั้นมีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๐๖ แต่งตั้งคณะกรรมการจำแนกประเภทที่ดิน โดยรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ เป็นประธาน ปี พ.ศ.๒๕๑๖ คณะปฏิวัติได้มีคำสั่งยุบกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ และปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการใหม่ ให้กรมพัฒนาที่ดิน สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และมีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๑๖ แต่งตั้งคณะกรรมการจำแนกประเภทที่ดิน มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน ปี พ.ศ.๒๕๒๕ - ๒๕๓๐ ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๒๕ (โครงการปรับปรุงการจำแนกประเภทที่ดิน) โดยมีหลักสำคัญคือ ให้สำรวจ จำแนกประเภทที่ดินในพื้นที่ป่าไม้อาวนนอกเขตป่าสงวนแห่งชาติอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เนื้อที่ ๓๐ ล้านไร่ และได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาจำแนกประเภทที่ดินของคณะกรรมการพัฒนาที่ดิน ดังนี้ ๑) พื้นที่ซึ่งจะต้องรักษาไว้เป็นป่าไม้อาวนได้แก่ พื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าไม้ ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ชั้น ๑ ชั้น ๒ หรือ ชั้น ๓ ที่มีความลึกของดินน้อยกว่า ๕๐ เซนติเมตร พื้นที่ดินไม่สามารถใช้ในการเกษตรได้ พื้นที่เกาะ ภูเขาหรือพื้นที่ซึ่งมีความลาดชันเกิน ๓๕ % พื้นที่ป่าชายทะเล ป่าชายเลน ป่าที่เป็นเกาะและมีเอกสารสิทธิ์ ป่าชายเลนตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๓๐ ๒) พื้นที่ป่าไม้อาวนซึ่งสมควรจำแนกออกเป็นที่ทำกินและใช้ประโยชน์อื่น ๆ ได้แก่ พื้นที่เหมาะแก่การเกษตรซึ่งถือครองและทำประโยชน์แล้วที่สาธารณะประโยชน์ที่หน่วยราชการเขตห้ามล่าสัตว์ พื้นที่ที่ราษฎรมี น.ส.๓ ถือครองอยู่แล้ว

พื้นที่มีสภาพป่า เนื้อที่ไม่เกิน ๕๐๐ ไร่ ให้จำแนกออกเป็นป่าชุมชน เว้นแต่กรณีมีพื้นที่ติดต่อกับป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรืออยู่ในเขตพื้นที่ป่าโครงการฯ ที่ให้สัมปทานทำไม้

ปี พ.ศ.๒๕๕๑ ได้มีการตราพระราชบัญญัติที่ดิน เรียกว่า พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ.๒๕๕๑ มีป่าไม้ถาวร ๖๘ จังหวัด เนื้อที่ประมาณ ๑๖๔.๔๘ ล้านไร่ ซ้อนทับกับเขตสงวนเนื้อที่ประมาณ ๑๔๗.๕๓ ล้านไร่ คณะรัฐมนตรีมีมติให้เก็บรักษาไว้เป็นป่าไม้ถาวร (มอบกรมป่าไม้) เนื้อที่ประมาณ ๑๐.๖๕ ล้านไร่ และกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลด้วยโปรแกรมสารสนเทศทางภูมิศาสตร์พบว่า ปัจจุบันยังพื้นที่ป่าไม้ถาวร นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า รวมเนื้อที่ประมาณ ๖.๓ ล้านไร่ (๖๖ จังหวัด) เบื้องต้นพบว่า เนื้อที่ประมาณร้อยละ ๗๕ ไม่มีสภาพเป็นป่าไม้แล้ว โดยไม่มีป่าไม้ถาวร ๙ จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสงคราม นครปฐม พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง และสิงห์บุรี ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ ๒๕ ยังคงมีสภาพเป็นป่าไม้

ในปี พ.ศ.๒๕๖๔ คณะอนุกรรมการนโยบายแนวทางและมาตรการการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินได้มีการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยมีพลเอกประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ที่ประชุมได้มีมติมอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมพัฒนาที่ดินดำเนินการสำรวจข้อมูลที่ดิน พื้นที่ป่าไม้ถาวรนอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเนื้อที่ประมาณ ๖.๓ ล้านไร่

อำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดินในการจำแนกประเภทที่ดิน

พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ.๒๕๕๑ มาตรา ๙ (๑) ซึ่งกำหนดให้

- ๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานกรรมการ
- ๒) ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นรองประธานกรรมการ
- ๓) หัวหน้าส่วนราชการต่างๆ จำนวน ๑๗ หน่วยงาน เป็นกรรมการ
- ๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกิน ๕ คน เป็นกรรมการ
- ๕) มีอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน เป็นกรรมการและเลขานุการ

โดยคณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๙ (๑) แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน “กำหนดการจำแนกประเภทที่ดินและเสนอขอรับความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องรับไปปฏิบัติ”

คำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

ป่าไม้ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๔ “พื้นที่ที่กำหนดเขตป่าเขาคร่าวๆ เพื่อที่ทางราชการจะได้ดำเนินการสำรวจและจำแนกต่อไป”

ป่าไม้ถาวร คือ “พื้นที่ป่าไม้ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๔ และป่าที่จะเปิดจัดสรรเพื่อเกษตรกรรมที่นำมาทำการสำรวจจำแนกประเภทที่ดินตามขั้นตอนการจำแนกประเภทที่ดิน พื้นที่ใดสมควรสงวนเป็นพื้นที่ป่าไม้ที่แน่นอนให้ยกเลิกเขตป่าไม้ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๔ และให้ถือเขตพื้นที่ป่าไม้ตามที่คณะกรรมการจำแนกประเภทที่ดินได้จำแนกไว้เป็นพื้นที่ป่าไม้ถาวร”

ป่าชุมชน คือ “พื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรเพื่อเป็นป่าชุมชนซึ่งมีลักษณะเป็นป่ามีขนาดไม่เกิน ๕๐๐ ไร่และไม่อยู่ติดเขตป่าสงวนแห่งชาติ โดยที่คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติมอบหมายให้กรมที่ดินนำพื้นที่ดังกล่าวไปออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (น.ส.ล.) เพื่อให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน”

การตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี (เฉพาะราย) เอกสารหลักฐานที่ใช้ประกอบการพิจารณาตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวร ได้แก่

๑) ตำแหน่งที่ขอให้ตรวจสอบบนสำเนาแผนที่ภูมิประเทศ มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ ลำดับชุด L๗๐๑๗ ที่มีค่าพิกัดกริดเหนือและตะวันออกทั้ง ๒ แกน

๒) ตำแหน่งที่ขอให้ตรวจสอบ ตามแบบคำนวณเนื้อที่ ร.ว. ๒๕ จ. (ไม่ใช่ค่าพิกัดศูนย์ลอย) โดยเป็นพื้นหลักฐานอ้างอิง (Datum) Indian ๑๙๗๕

๓) สำเนารูปถ่ายกระดาดบาง (ร.ว.๙) ระบุค่าพิกัดฉาก UTM พื้นหลักฐานอ้างอิง Indian ๑๙๗๕ ครอบคลุมแปลงที่ดินจำนวน ๔ จุด

๔) ค่าพิกัด UTM บนพื้นหลักฐานอ้างอิง (Datum) Indian ๑๙๗๕ พร้อมแผนที่ประกอบ

ทั้งนี้ การตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี (เฉพาะราย) ที่ไม่สามารถดำเนินการตรวจสอบได้เนื่องจากเอกสารตำแหน่งที่ขอให้ตรวจสอบมีหลายฉบับ เมื่อสำนักพัฒนาเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่ขึ้นรูปแปลงแล้วตำแหน่งที่ขอให้ตรวจสอบทั้งหมดขาดความสอดคล้องตรงกัน หรือตำแหน่งที่ขอให้ตรวจสอบหมายบนแผนที่ภูมิประเทศลำดับชุด L๗๐๑๘ และค่าพิกัดที่เป็นค่าพิกัดฉาก (UTM) บนพื้นหลักฐานอ้างอิง WGS ๑๙๘๔ รวมทั้งค่าพิกัดในระบบภูมิศาสตร์ (LAT , LONG) เอกสารแจ้งผลการตรวจสอบจะประกอบด้วยแผนที่การตรวจสอบจำแนกประเภทที่ดินในบริเวณที่ขอให้ตรวจสอบและแผนที่แสดงการจำแนกประเภทที่ดินในบริเวณที่ขอให้ตรวจสอบ ๒ มาตรฐาน คือ มาตรฐาน ๑:๕๐,๐๐๐ และ มาตรฐาน ๑:๔,๐๐๐

การตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕ % และพื้นที่เขา ภูเขา โดยใช้แผนที่มาตรฐาน ๑:๕๐,๐๐๐

ที่มาของที่เข ภูเขา และปริมาตรรอบภูเขาหรือเขา ๔๐ เมตร

ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๔๙๗ ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ ข้อ ๘ ที่ดินที่จะพึงออกโฉนดที่ดินต้องเป็นที่ดินที่มีสิทธิในที่ดินได้ครอบครองและทำประโยชน์แล้วและเป็นที่ดินที่จะพึงออกโฉนดที่ดินได้ตามกฎหมายแต่ห้ามมิให้ออกโฉนดที่ดินสำหรับที่ดิน ได้แก่ ๑) ที่ดินที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกัน เช่น ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ ที่ชายตลิ่ง ๒) ที่เขา ที่ภูเขาหรือที่สงวนหวงห้าม หรือที่ดินซึ่งทางราชการเห็นว่าสงวนไว้เพื่อทรัพยากรธรรมชาติ

ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๙ ภายใต้อำนาจกฎหมายว่า ด้วยการเหมืองแร่และการป่าไม้ ดินของรัฐนั้นถ้ามิได้มีสิทธิครอบครองหรือมิได้อนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้วห้ามมิให้บุคคลใด ๑) เข้าไปยึดถือ ครอบครอง รวมตลอดถึงการก่อสร้างหรือเผาป่า ๒) ทำด้วยประการใดให้เป็นการทำลายหรือทำให้เสื่อมสภาพที่ดิน ที่หิน ที่กรวดหรือที่ทราย หรือบริเวณที่รัฐมนตรีไปประกาศหวงห้ามในราชกิจจานุเบกษา หรือ ๓) ทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เป็นอันตรายต่อทรัพยากรที่ดิน

ประกาศกระทรวงมหาดไทยวันที่ ๒๗ มีนาคม พ.ศ.๒๔๙๙ โดย จอมพล ป. พิบูลย์สงคราม เรื่องกำหนดเขตหวงห้ามที่เขหรือภูเขา ตามความในมาตรา ๓ (๒) แห่งประมวลกฎหมายที่ดินอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓ (๒) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนดบริเวณที่ภูเขาหรือที่เขและปริมาตรรอบภูเขาหรือเขา ๔๐ เมตร ทุกแห่ง ทุกจังหวัดเป็นเขตหวงห้าม มิให้บุคคลทำด้วยประการใดให้เป็นการทำลาย หรือทำให้เสื่อมสภาพที่ดิน ที่ดิน ที่กรวดหรือที่ทราย เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากพนักงานหรือเจ้าหน้าที่

กฎกระทรวงฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ.๒๕๓๗) ข้อ ๑๕ กำหนดที่ดินที่ต้องห้ามมิให้ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินไว้ซึ่งรวมถึงที่เข ที่ภูเขา และพื้นที่ที่รัฐมนตรีประกาศหวงห้ามตามมาตรา ๙ (๒) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน แต่ไม่รวมถึงที่ดินซึ่งผู้ครอบครองมีสิทธิครอบครอง โดยชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายที่ดิน ปัจจุบันที่เข ที่ภูเขา ปริมาตรรอบที่เขหรือภูเขา ๔๐ เมตร จึงเป็นพื้นที่ที่ต้องห้ามมิให้ออกโฉนดที่ดินด้วย

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๓๘ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) (หรือ ป.ป.ช. ในปัจจุบัน) ที่ได้พิจารณาร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และผู้ทรงคุณวุฒิ และมีมติให้กำหนดค่านิยามของ ที่เข และที่ภูเขา ดังนี้

ที่เข หมายถึง ส่วนของพื้นที่ที่สูงจากบริเวณรอบ ๆ (Surrounding) น้อยกว่า ๖๐๐ เมตร

ที่ภูเขา หมายถึง ส่วนของพื้นที่ที่สูงจากบริเวณรอบ ๆ (Surrounding) ตั้งแต่ ๖๐๐ เมตรขึ้นไป

โดยมีข้อเสนอแนะให้กรมพัฒนาที่ดินนำเอาค่านิยาม ความหมายและหลักเกณฑ์ดังกล่าวไปกำหนด ที่เข ที่ภูเขา ลงในแผนที่ภูมิประเทศของกรมแผนที่ทหาร มาตรฐาน ๑:๕๐,๐๐๐ ลำดับชุด L๗๐๑๗ ส่วนการตรวจสอบสภาพพื้นที่จริง เห็นควรมีคณะกรรมการพิจารณาตรวจสอบ ประกอบกับขอบเขตที่ปรากฏในแผนที่ที่ กรมพัฒนาที่ดินกำหนด

คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๕๐๕/๒๕๕๒ เรื่อง มอบหมายให้ทบวงการเมืองอื่นมีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน หรือทรัพย์สินของแผ่นดินที่ไม่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

หลักฐานที่กรมพัฒนาที่ดินใช้ประกอบการพิจารณาตรวจสอบ

๑) สำเนาแผนที่ภูมิประเทศมาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ ลำดับชุด L๗๐๑๗ ของกรมแผนที่ทหาร ที่หมายขอบเขตหรือรูปแปลงของที่ดินที่ขอให้ตรวจสอบ พร้อมระบุหมายเลขระวางแผนที่และตัวเลขกำกับขอบเส้นระวางแผนที่ โดยไม่มีการย่อขยาย

๒) เอกสารแนบประกอบการพิจารณาเช่นสำเนารูปแผนที่กระดาษบาง ร.ว. ๙ พร้อมค่าพิกัดครอบคลุมแปลงที่ตรวจสอบครบทั้ง ๔ มุม, แบบคำนวณเนื้อที่ ร.ว.๒๕ จ. หรือค่าพิกัดแปลงที่ดินในระบบพิกัดฉาก UTM Indian ๑๙๗๕ โดยระบุพิกัดในเอกสารด้วย

๓) เอกสารอ้างอิงหรือหลักฐานทางที่ดิน เช่น โฉนดที่ดิน น.ส.๓, น.ส. ๓ ก., กสน.๕ และ ส.ค.๑

๔) ทำการรับรองสำเนา เอกสารที่ส่งมาทุกฉบับด้วยลายเซ็นจริง ด้วยหมึกสีน้ำเงิน

การตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕% และพื้นที่เขา ภูเขา โดยใช้แผนที่มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ ดำเนินการเพื่อขอตรวจสอบดำเนินการได้ ๒ กรณี คือ

๑) ผู้ที่ประสงค์ตรวจสอบสามารถยื่นหนังสือที่สำนักงานที่ดินจังหวัดในพื้นที่เพื่อขอตรวจสอบที่เขา ภูเขา และพื้นที่ความลาดชัน ๓๕% ผ่านทางสถานีพัฒนาที่ดินในจังหวัดหรือสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ถึงสำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่ เมื่อดำเนินการตรวจสอบเสร็จแล้วสำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่จะจัดส่งหนังสือรายงานผลการตรวจสอบกลับไปยังผู้ส่ง

๒) หน่วยงานอื่น ๆ สามารถทำหนังสือถึงกรมพัฒนาที่ดินได้ เพื่อขอให้ตรวจสอบที่เขา ภูเขา และพื้นที่ความลาดชัน ๓๕% โดยหนังสือที่ถูกส่งมายังสำนักพัฒนาเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่ ซึ่งเมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ สำนักพัฒนาเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่ จะจัดส่งหนังสือรายงานผลการตรวจสอบกลับไปตามลำดับ

การรายงานผลการตรวจสอบ

๑) การคืนเรื่องจะแบ่งออกเป็น ๒ กรณี คือ เอกสารประกอบการพิจารณาไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง และตำแหน่งที่ขอให้ตรวจสอบในแผนที่ประเทศมาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ ของกรมแผนที่ทหาร ไม่สอดคล้องกับรูปแปลงจาก ร.ว. ๙ หรือ ร.ว. ๒๕ จ.

๒) การแจ้งผลการตรวจสอบ กรมพัฒนาที่ดินจะแจ้งผลการตรวจสอบเฉพาะบริเวณที่ขอให้ตรวจสอบเท่านั้น โดยจะแจ้งผลการตรวจสอบความลาดชันเกินและไม่เกิน ๓๕% ทั้งในเขตเขาและนอกเขตเขา

๒.๒ ประโยชน์ที่ได้รับ/ประยุกต์ใช้กับหน่วยงาน

ได้รับความรู้ความเข้าใจเรื่องอำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดินในการจำแนกประเภทที่ดิน การตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวร สามารถนำความรู้ที่ได้รับมาปรับประยุกต์ในการทำงานได้ถูกต้อง

๒.๓ ปัญหาและอุปสรรคในการอบรม

เวลามีคำถามไม่สามารถสอบถามได้เลย ณ ขณะนั้น

๒.๔ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

อยากให้ปรับงานนำเสนอ PowerPoint ให้ดูน่าสนใจและกระชับเนื้อหามากขึ้น

ลงชื่อ.....

(...นางสาวกรรณิการ์.เพ็ชรมาถ)

ตำแหน่ง.....นักสำรวจดินชำนาญการ.....

ผู้รายงาน

วันที่.....๑๘.....กุมภาพันธ์.....๒๕๖๘.....

ส่วนที่ ๓ ความเห็นผู้บังคับบัญชา

☒ ทราบ

เห็นควรเสนอกองพิจารณาคัดเลือกเพื่อเผยแพร่ต่อไป

ลงชื่อ.....

(นางสาวนฤมล จันทร์จิราวุฒิกุล)

ผู้อำนวยการกลุ่มสำรวจจำแนกดิน

กรมพัฒนาที่ดิน

ขอมอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

นางสาวกรรณิการ์ เพ็ชรมาก

ได้ผ่านการฝึกอบรมการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ ระบบ LDD e-Training

หลักสูตร "การจำแนกประเภทที่ดิน และการตรวจสอบพื้นที่ ความลาดชันเกิน 35%"

รุ่นที่ 1/2568 : ธันวาคม 2567 - มีนาคม 2568

(ดร.ทวีศักดิ์ ธนเดโชพล)

อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน

กรมพัฒนาที่ดิน

ขอมอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

นางสาวกรรณิการ์ เพ็ชรมาก

ได้ผ่านการฝึกอบรมการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ ระบบ LDD e-Training

หลักสูตร “การพัฒนาทักษะการวินิจฉัยข้อจำกัดดินเพื่อการเกษตรอย่างยั่งยืน”

รุ่นที่ 1/2568 : ธันวาคม 2567 - มีนาคม 2568

(ดร.ทวิศักดิ์ ธนเดโชพล)

อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน